

1. Bibliai történetek, egyházi témák az óvodában

Szemponatok a feldolgozáshoz, teológiai-valláspedagógiai szemmel

Dr. Szászi Andrea
RPI, katechetikai szakértő –
igazgatóhelyettes
Tel: 30/961-8674

E-mail: szaszi.andrea@reformatus.hu

❖ Hallgassuk meg
ezt az éneket
két alkalommal!

<https://www.youtube.com/watch?v=MlkVPcJIYSk>

Mivel lennél elégedett a mai alkalom végére?
Mit vársz a mai találkozótól?

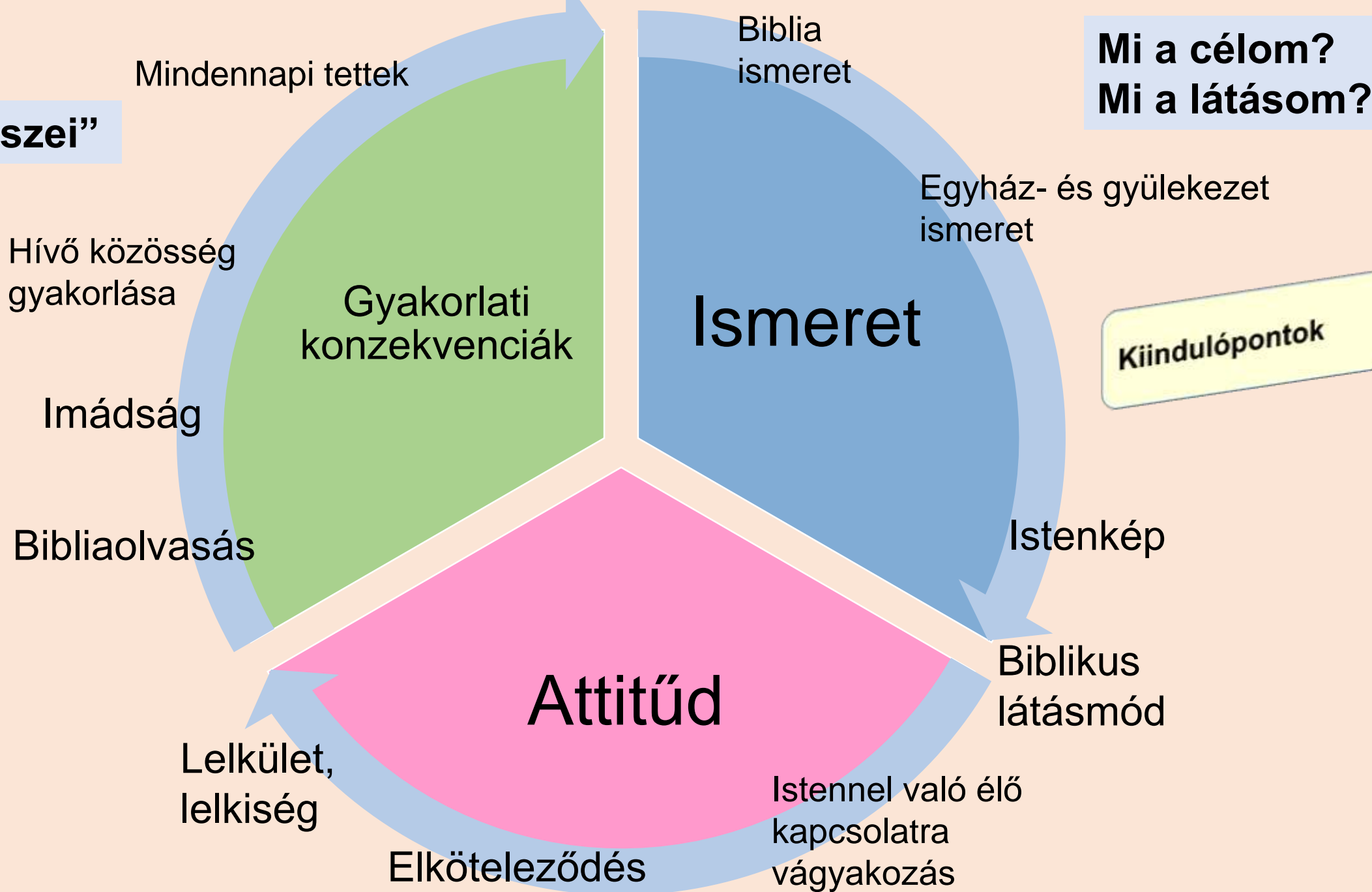
Keresztyén nevelés az óvodában:
komplex szemléletmód

Ünnepek: a hit megélésének alkalmai

Bibliai történetek: az Ige mint a hitünk
alapja

Szemponatok – valláspedagógiai és
teológiai szempontból

A hit „részei”

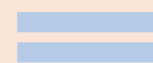
Ahogy az Ige
élővé válik

Szentlélek Isten
áldása

IGE

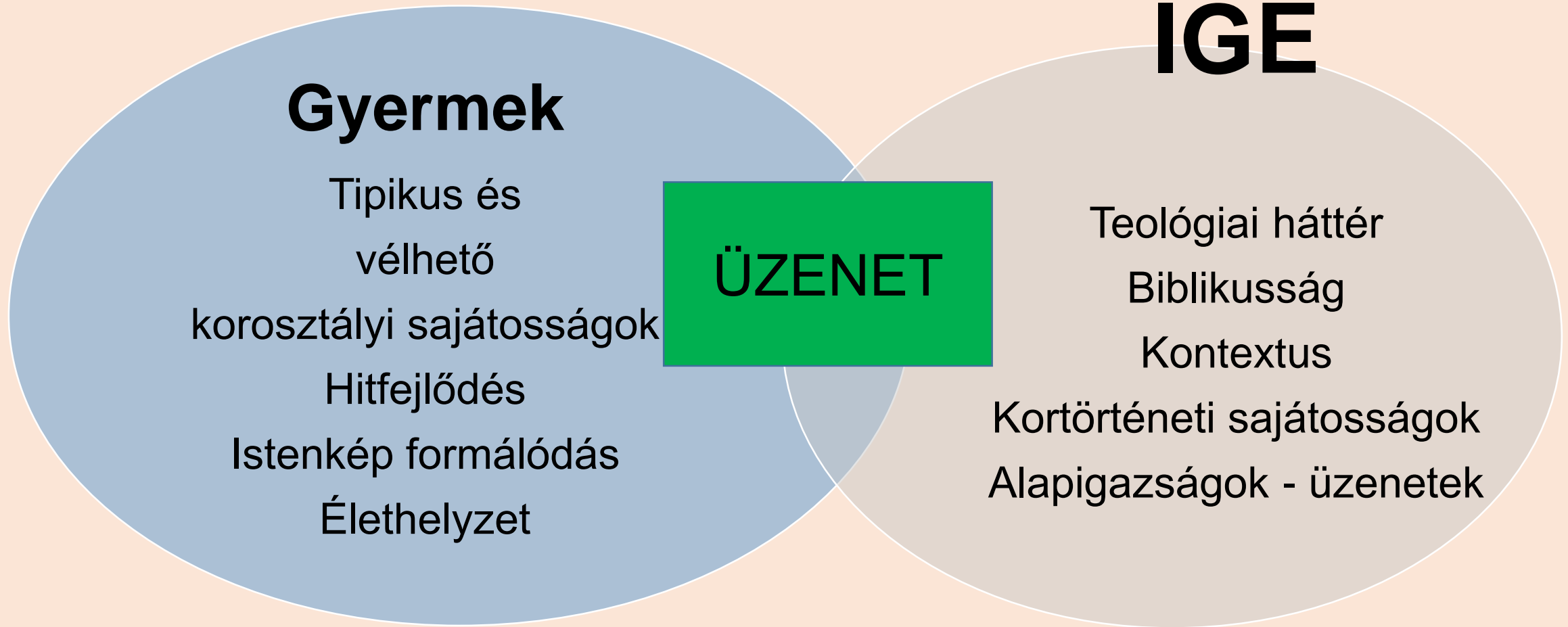
GYERMEK

ÜZENET

Pedagógiai munka

A katechézis kettős középpontúsága IGE és a GYERMEK

A katechézis kettős középpontúsága IGE és a GYERMEK

Gyermek

Tipikus és
vélhető

korosztályi sajátosságok

Hitfejlődés

Istenkép formálódás

Élethelyzet

Az óvodás kor

Teológiai-valláspedagógiai szempontból

Az óvodás kor hitvilága

- Családi gyökerek/gyökértelenség
- Intuitív-projektív hit (Fowler): nagy képzelőerő, felnőttről tapasztaltak kivetítése Istenre
- Elvont Istenfogalom nem létezik: Isten mint „superman” – antropomorf látásmód
- Isten szülő vonásokkal való felruházása + szülők isteni vonásokkal való ellátása

„Ez vezet az első vallásos krízishez is, amikor fokozatosan rádöbben arra, hogy szülei egyáltalán nem rendelkeznek ezekkel a vonásokkal, s ezt a csalódásukat Istenre is rávetítik. Ha a szülő meghal vagy elköltözik otthonról, nemcsak érzelmileg sínylik meg, de megrendül bele még a hitük is.” (Fodorné N.S. A katechézis kommunikációs problémái, 38.o.)

**A Biblia nem gyermekkönyv!
(Nyelvezet, elvont fogalmak, némely
tartalom!)**

Intuitív-projektív hit

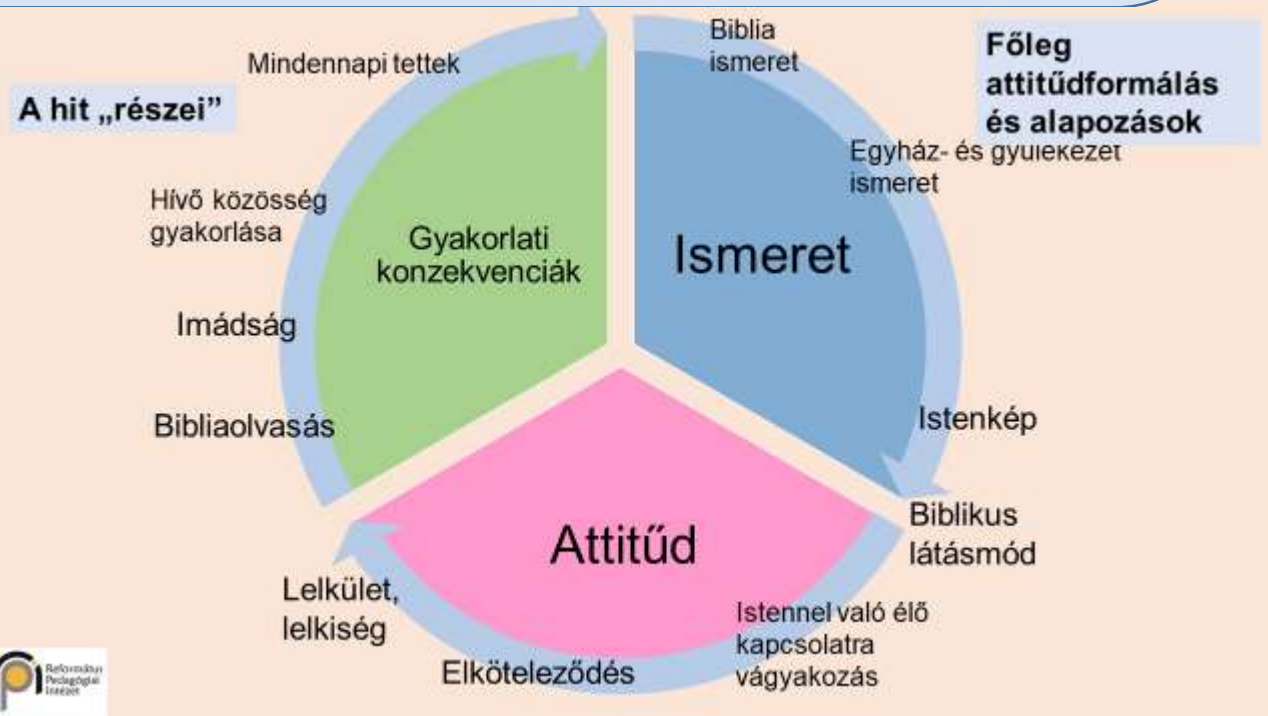
(J. Fowler: Stages of Faith)

Alapok

- Utánzó jelleg
- Gyermek belső saját világából/képzeletéből + szülői kapcsolat és vallásosság „tapasztalatai” és kivetítése Istenre/ Isten világára
- Felnőtt feladat: hit alapok átadása (szimbólumok, történetek, énekek, imák) – a gyermek „keresését” építő irányba tereli.
(Kovács Barbara-Mátrai Marianna: Együtt a hit útján, 117.)

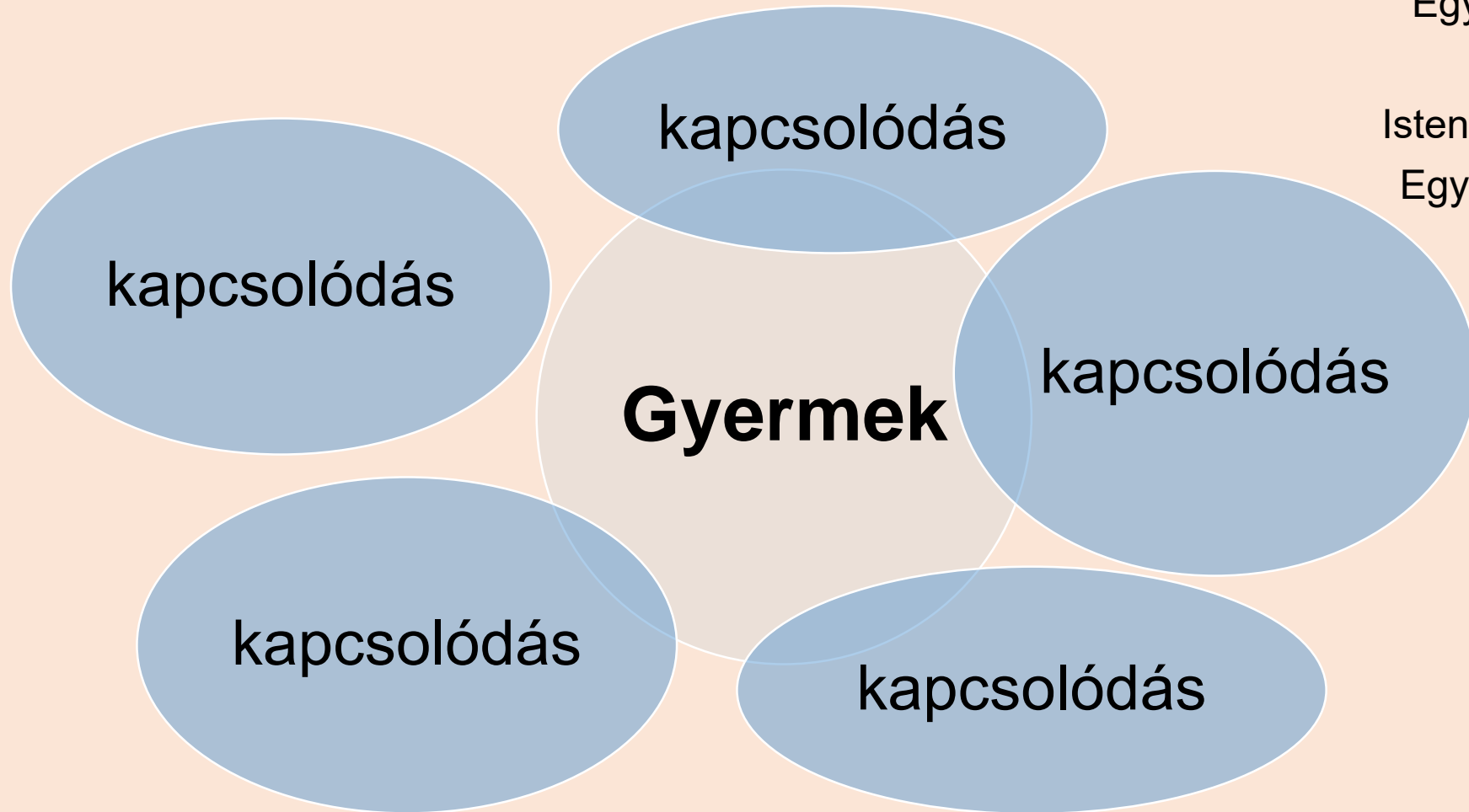
➤ A kérdések ideje

- Teológiai témafelvetések
- Nyitottság és érdeklődés
- Alapozások és alap-attitűdök kialakításának ideje
- A gyermek fogalom-értelmezése (teológiaié is!) más mint a felnőtté

Egyik középpont: gyermekek kapcsolópontjai

Tipikus és vélhető
korosztályi sajátosságok
Egyéni jellemzők
Hitfejlődés
Istenkép formálódás
Egyéni élethelyzet

Erősségek

- ✓ Gyermeki rácsodálkozás
- ✓ Nyitottság
- ✓ Hálaadásra és örömeire való képesség
- ✓ Mély teológiai (gyermekteológiai) kérdések
- ✓ őszinteség
- ✓ Egyéni hitelesség – mintaadás (ped.)
- ✓ Folyamatos együttlét: rítusok/utánpótlás/példák

Lehetőségek

- ✓ Pozitív Isten-kapcsolat, gyülekezet kapcsolat felmutatása
- ✓ Alapvető keresztyén szokások (rítusok) átadása
- ✓ Élmény jellegű átadás: nagy ped. Módszertan
- ✓ Ige-és gyermek központúság egyben

Gyengeségek

- ✓ Nem ismerünk minden családot és hátteret
- ✓ „a hónalj alatt hozott Istenkép” ismeretlensége
- ✓ *A Szentírás teológiájának, kortörténetének, történetek háttérének mélyebb ismerete*

Veszélyek

- ✓ Félelem ébresztése: bűnösség túlhangsúlyozása
- ✓ Bűnvallásra „kényszerítés”
- ✓ Felnőttes (?) megtérés
- ✓ Hiteltelenség akadály az Isten kapcsolat útjában
- ✓ Negatív családi minták (Istenkép)
- ✓ Túlzott fantázia

A katechézis kettős középpontúsága IGE és a GYERMEK

IGE

Teológiai háttér

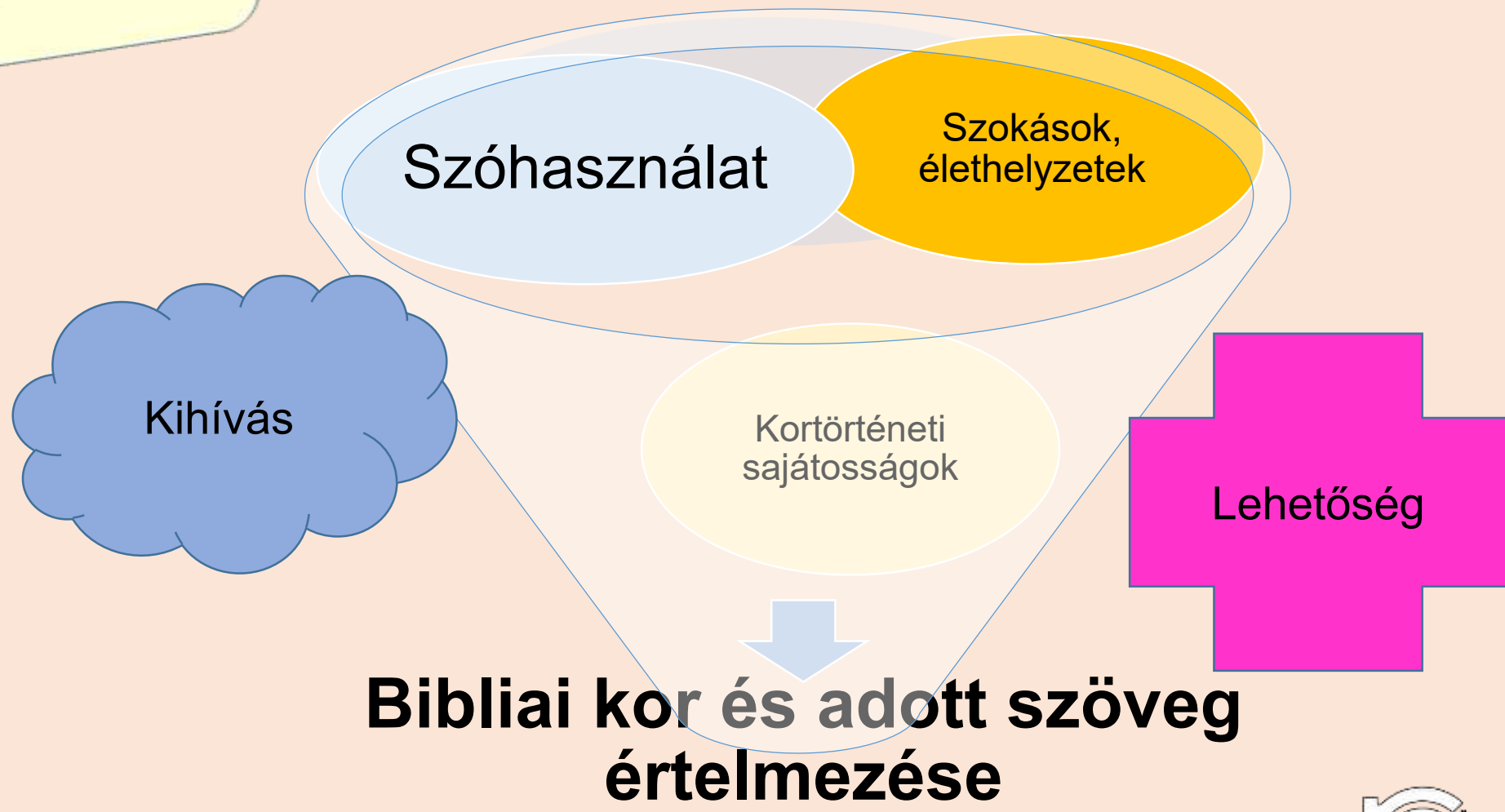
Biblikusság

Kontextus

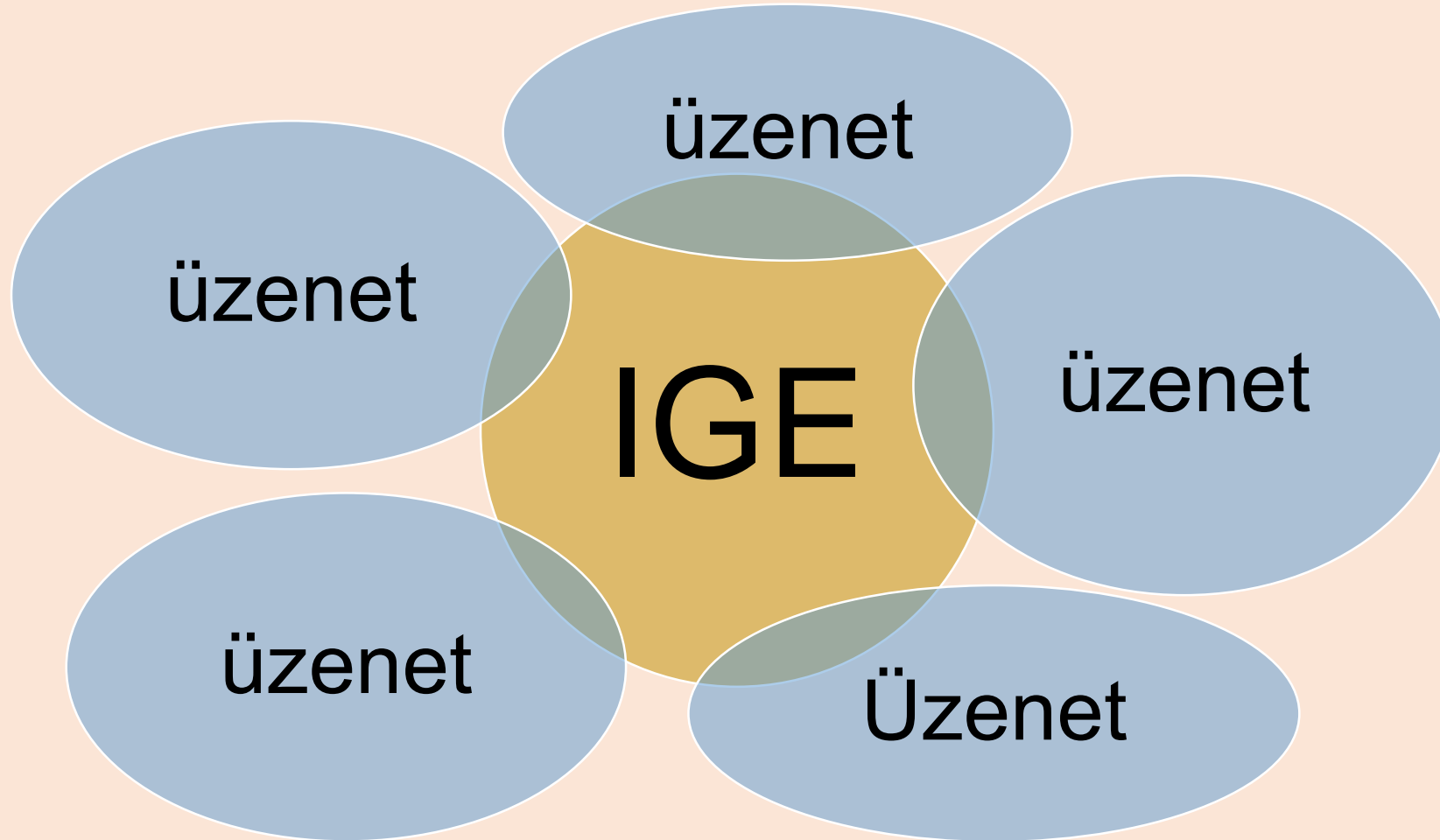
Kortörténeti sajátosságok

Alapigazságok - üzenetek

Vizsgáljuk meg a bibliai történetet – az adott Igét

Másik középpont: Lehetséges üzenetek

Teológiai háttér
Biblikusság
Kontextus
Kortörténeti
sajátosságok
Alapigazságok -
üzenetek

Hogyan kezdjünk neki?

Szemponatok a feldolgozáshoz, teológiai-valláspedagógiai szemmel

1. Igére hangolva

- Személyes elmélkedés: ? !
- Az Ige feltárása
  - Milyen történés van benne? (személyek, események, helyzetek)
  - Mit mond nekem Isten és ember kapcsolatáról?
  - Mit mond nekem ember és ember kapcsolatáról?
- Személyes üzenet megfogalmazása

2. Ott és akkor („Írásmagyarázat” – Bibliai szövegelemzés)

❖ Szöveg kulcsfogalmainak kiemelése

- ❖ Személyek

- ❖ Alapfogalmak

- ❖ Érzések

- ❖ Történések

❖ Belső szerkezet áttekintése

- ❖ Kapcsolatok (emberek, események között)

❖ Kontextusba helyezés

- ❖ Mi szerepel előtte és utána a Bibliában?

- ❖ Hogyan illeszkedik az adott könyvbe, Szentírás teljes üzenetébe, Isten üdvtervébe?

- ❖ Kortörténet és akkori élethelyzetek

❖ Akkor és ott – üzenet feltérképezése

- ✓ Szövegkörnyezet

- ✓ Ki, kinek, mit, mikor, hol, hogyan és miért?

- ✓ Kortörténet

- ✓ Szöveg műfaja

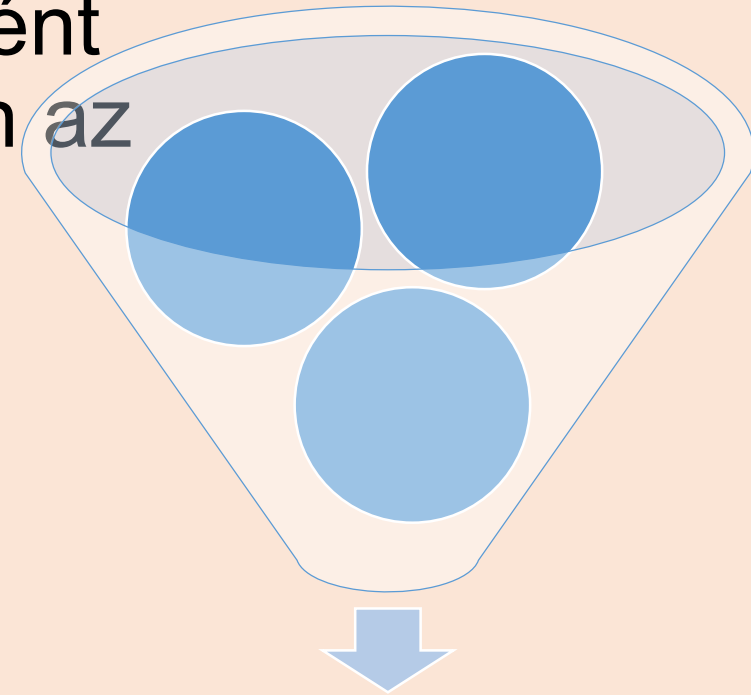
- ✓ Kulcsszavak

- ✓ Belső összefüggések

- ✓ Szentírásban való hely

3. „A mindennapi kenyér”

- Milyen „teológiai igazságok” vannak az adott részben?
- Milyen üzeneteket érthet belőle az ember?
- Mi minden van benne, amit következtetésként/üzenetként/ személyes életre alkalmazásként levonhatunk? (Nem egy emberre, általában az emberiségre – ötletgyűjtés)

4. Gyermekre hangolva

- ❖ Hogyan ért, érez, gondolkodik a korosztály?
- ❖ Milyen tipikus és egyéni élethelyzeteik lehetnek?
- ❖ Kapcsolópontok összegyűjtése: a sok üzenetből – szűrés és egy átadni kívánt üzenet megfogalmazása.
- ❖ A „közös metszet” megteremtése

A katechézis kettős középpontúsága IGE és a GYERMEK

Ünnep az óvodában: ráközelítés a reformáció kérdésére

CSOPORTMUNKA

- Miről szól a reformáció?
- Fontos-e és ha igen, miért a témát előhozni az óvodában?
  - Ki okoz neked kihívást ebben?

Az ünnep

Egy felnőtt számára

Szent idő

Kairos:
minősített idő

Erőforrás

Isten
üdv munkájának
megjelenése

A 4. parancsolat:
„Emlékezzél meg..”

Megállás

ritmus

A kisgyermek az ünnepben

Élmény

Keresztyén
hagyományok

Különleges idő

Ritmus/ rítus

Közösség

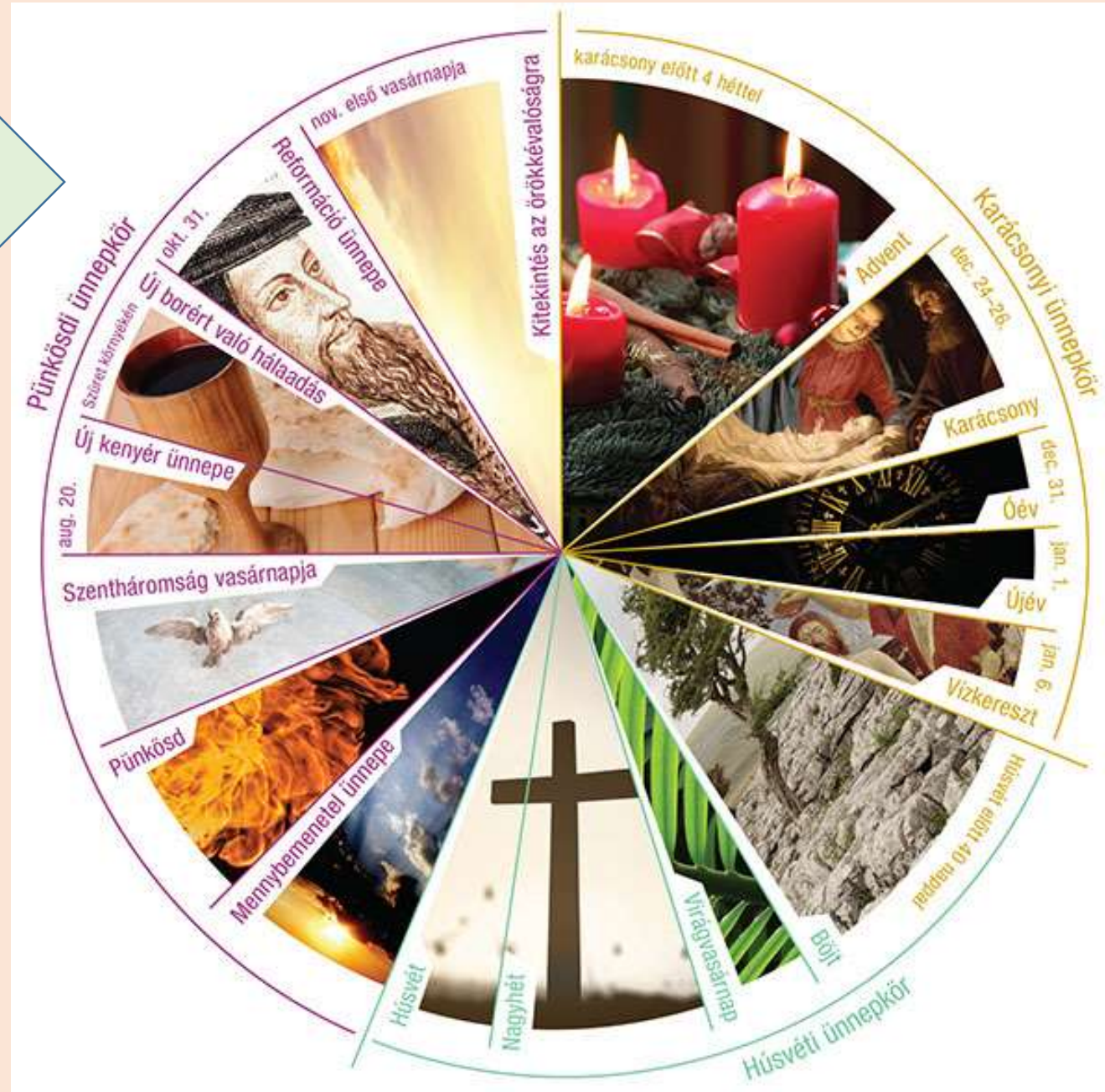
„Móka és kacagás”
– valami
különleges

PüNKÖSDI ÜNNEPKÖR, REFORMÁCIÓ ÜNNEPE
Október 31.

Minden ünnep arról szól keresztyén szempontból, hogy mit jelent az az ünnep az Istennel való kapcsolat szempontjából.

A reformáció ünnepe – egy kis elemzés a felnőtt fejével

A kontextusról

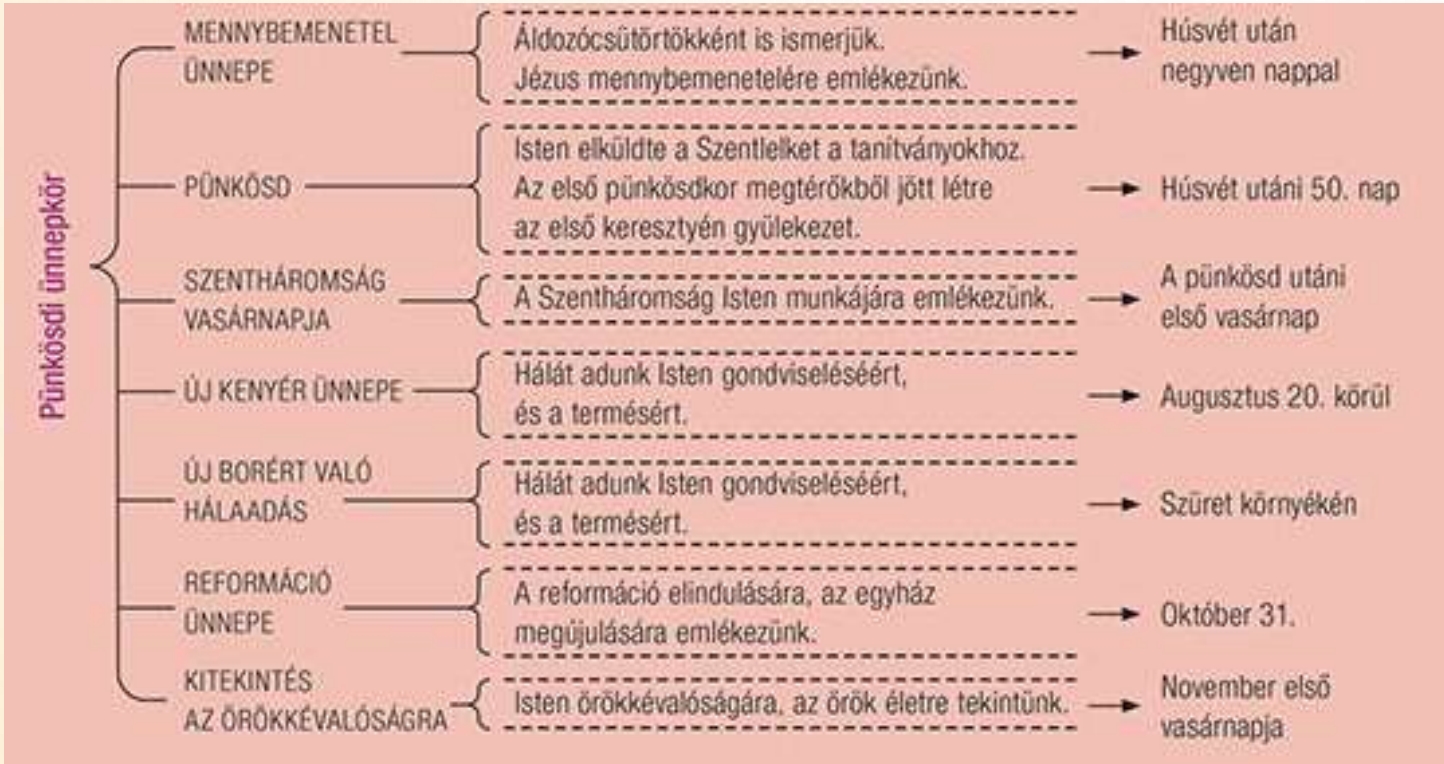
Az egyházi év

Az egyházi évben is találkozhatunk ünnepekkel. Az egyházi év másképp tagozódik, mint a naptári év. Nem január 1-től december 31-ig tart, hanem adventtől a következő adventig. Ezek olyan alkalmak, amikor Isten különleges tetteit ünnepeljük. A református egyházi év három nagy ünnepkörre osztható. Ezek a következők: **karácsonyi** ünnepkör, **húsvéti** ünnepkör, **pünkösdi** ünnepkör. A mai órán ezekkel ismerkedünk meg.

PÜNKÖSDI ÜNNEPKÖR

A mennybemenetel ünnepétől örökélet vasárnapjáig tart a pünkösdi ünnepkör. Ebben az időszakban azt ünnepeljük, hogy Isten nem hagyott magunkra bennünket Jézus mennybemenetele után sem. Elküldte közénk Szentlelkét, aki ma is jelen van az életünkben.

PünköSDi ünnepekör

MENNYBEMENETEL
ÜNNEPE

Áldozócsütörtökként is ismerjük.
Jézus mennybemenetelére emlékezünk.

→ Húsvét után
negyven nappal

PÜNKÖSD

Isten elküldte a Szentlelket a tanítványokhoz.
Az első pünkösdkor megtérőkből jött létre
az első keresztyén gyülekezet.

→ Húsvét utáni 50. nap

SZENTHÁROMSÁG
VASÁRNAPJA

A Szentháromság Isten munkájára emlékezünk.

→ A pünkösd utáni
első vasárnap

ÚJ KENYÉR ÜNNEPE

Hálát adunk Isten gondviseléséért,
és a termésért.

→ Augusztus 20. körül

ÚJ BORÉRT VALÓ
HÁLAADÁS

Hálát adunk Isten gondviseléséért,
és a termésért.

→ Szüret környékén

REFORMÁCIÓ
ÜNNEPE

A reformáció elindulására, az egyház
megújulására emlékezünk.

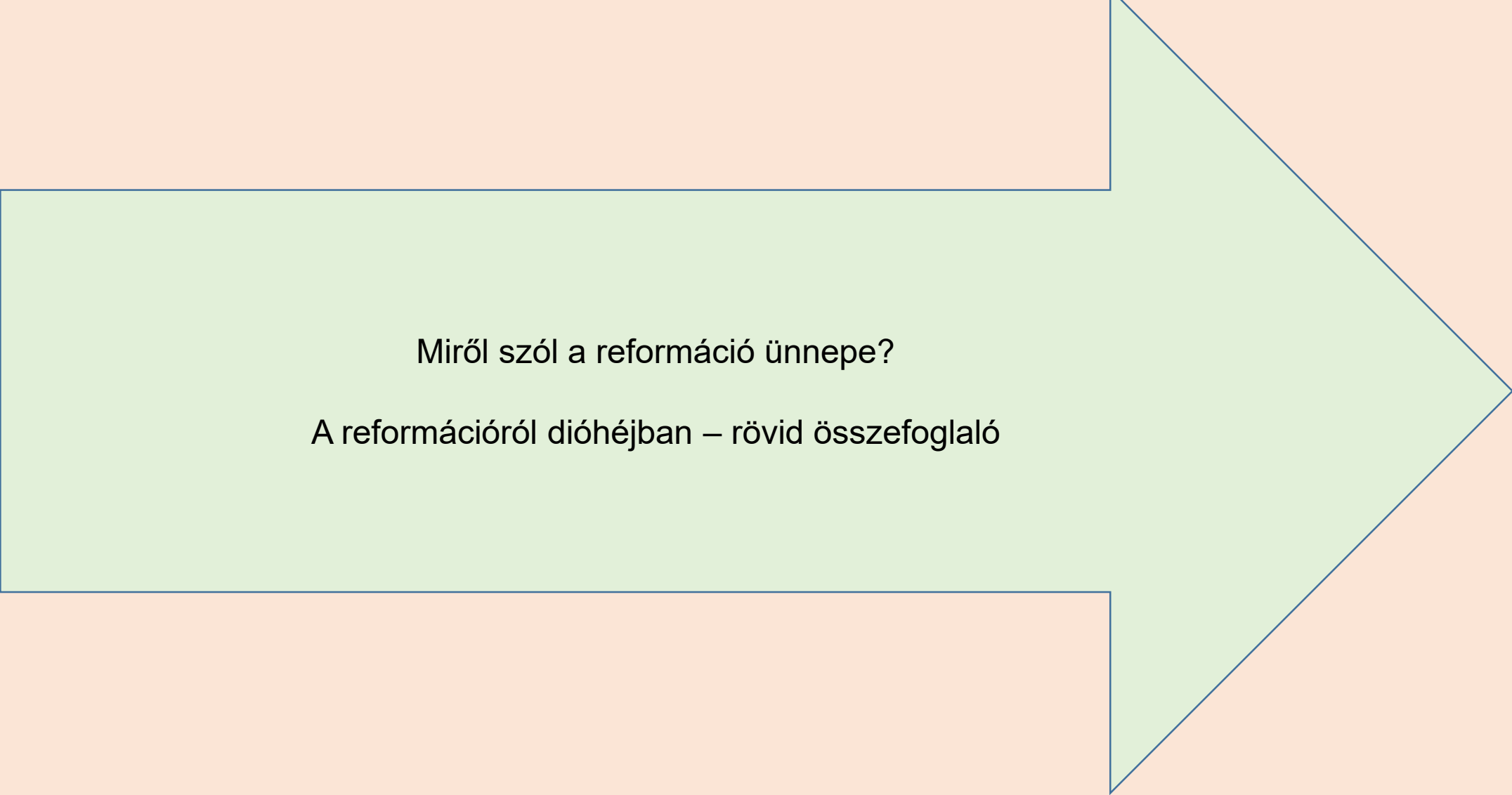
→ Október 31.

TEKINTÉS
ÖRÖKKÉVALÓSÁGRA

Isten örökkévalóságára, az örök életre tekintünk.

→ November első
vasárnapja

Elhelyezve az
ünnepekörben

Miről szól a reformáció ünnepe?

A reformációról dióhéjban – rövid összefoglaló

Miről szól a reformáció ünnepe?

- ✓ Egyháztörténeti esemény, ami arról szól, hogy az egyház működésében komoly zavar állt fenn.
- ✓ Semmi nem működött úgy, mint ahogyan Isten szánta az egyházat.
- ✓ Volt előzménye, de egy konkrét dátumhoz (1517. okt. 31.) kötjük mégis.
- ✓ Múltba nézés, reformátorok személyének, tetteinek felismerése, hála, önvizsgálat, feladatok meglátása, megújulásra törekvés a középpontja.

Márkus Gábor: Az egyetemes egyháztörténet alapjai. RPI, 2016.

„...a reformáció emlékünnepe illusztrálja azt a tényt, hogy a Szentlélek az egész egyháztörténet folyamán munkálkodik, eszközöket választ, vezérel, bátorít, lelkesít és elvezet minden igazságra (Jn 16,13).”

(Szénási Sándor: Ünnepeink. A református egyházi év. Kálvin Kiadó, Budapest, 2011. 80. o.)

A reformáció fogalma szó szerint vissza-alakítást jelent. A XVI. században kibontakozó teológiai vita, szellemi mozgalom, később társadalmi és politikai mozgalom célja az volt, hogy az egyházat a bibliai alapelveknek megfelelően megújítsa. Az eredmény a hit és a vallásos érzület megújulása lett, de a nyugati egyház több felekezetre történő szétválásához is vezetett. A reformáció a kialakuló polgárság fontos vallási - ideológiai támasza lett és nagyban hozzájárult Európa megerősödéséhez.

Kezdetek:
Az egyház születése,
pünkösdkor

<https://www.youtube.com/watch?v=TcuFBLwPtjo>

Az egyházzal tudjuk....

Isten akaratából jött létre.

Az első keresztyén gyülekezet pünkösdkor,
Jeruzsálemben született meg.

Olyan emberek a tagjai, akik hisznek
abban, hogy Jézus Krisztus, Isten Fia a mi
Meváltónk.

Középpontja: Krisztus megváltó tette.

AZ EGYHÁZ

azoknak a gyülekezete,

akik,

Jézushoz tartoznak,

akiket

a Szentlélek szólít meg,
Isten maga választ ki.

A keresztyénség az I. században

❖ Pál apostol volt az, aki három missziói útja során különböző városokba vitte Isten Igéjét.

❖ Ott tanított Jézusról és arról, amit Ő értünk tett.

❖ Sokan megtértek, így új gyülekezetek jöttek létre.

Jelmagyarázat

- Keresztyén közösség az I. században
- Pál apostol levelének címzettje
- A Jelenések könyvében megszólított gyülekezet
- Pál apostol első missziói útja (47-49 k.)
- Pál apostol második missziói útja (49-52 k.)
- Pál apostol harmadik missziói útja (53-57 k.)
- - - Pál apostol tengeri útja Rómába (59-60 k.)

A Jelenések könyvében megszólított gyülekezetek

A keresztyénség elterjedése a XI. század közepéig

❖ Kr.után 380-tól I. Theodosius császár államvallássá tette a keresztyénséget a Római Birodalomban.

❖ Innentől ez volt az egyetlen vallás, amit törvényesen gyakorolni lehetett.

❖ A keresztyénség gyorsan terjedt ezután.

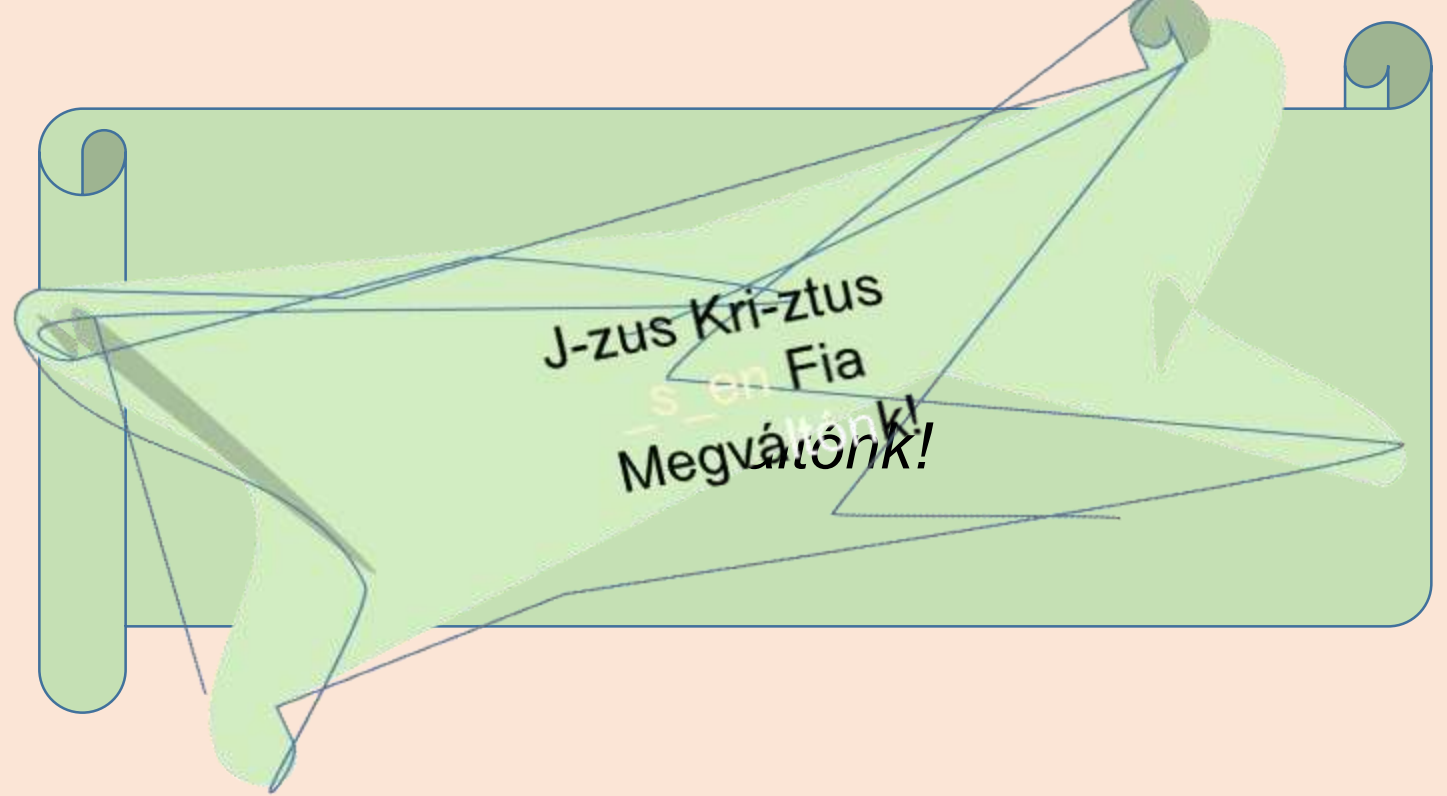

A keresztyénség Európában a XI-XV. században

- ❖ Valami azonban elromlott...
- ❖ A XV. századra az egyház megváltozott.
- ❖ Más lett, mint ami eredetileg volt.

- ❖ Mit gondolsz, mire jó ez a papírtekerecs?
- ❖ Mikor tudod használni és mikor nem?

- A középkorra ez történt átvitt értelemben az egyházzal is. Elveszett a lényeg: Isten Igéje.
- Isten azonban megszólított embereket, akik számára fontosabb volt a Szentírás és Isten akarata, mint a hagyományok.

Valami azonban elromlott...

A középkorra már nagy feszültség volt érezhető.
Belső ellentétek, harcok, küzdelmek.

Alig foglalkoztak azzal, amit a Szentírásban olvashatunk. Az emberek a maguk feje és érdekei után kezdtek menni...

Aki nem értett velük, azt gyakran üldözték.

Az egyházban egyre kevésbé lett fontos Isten és az Ő Igéje. Helyette a pénz és a gazdagság került a középpontba.

Háborúkat indítottak (pl. keresztes háborúk). Ezekben Istent és a keresztyén tanítást ürügyként használták fel.

Megváltozott az egyházi vezetők és sok pap értékrendje is.

*Jézus Krisztus
Isten Fia
Meváltónk!*

- A reformáció szó visszaalakítást jelent. A célja az alapokhoz (Isten Igéjéhez, a Szentíráshoz) való visszatérés, az egyház megújítása és megváltoztatása volt.
- Azok az emberek, akik változást akartak, az Isten Igéjéhez való visszatérés sürgették.
- Komolyan véve a Bibliát, rámutattak arra, hogy mi nem helyes az egyház életében, és min kell változtatni.
- Luther Márton, Kálvin János és még sokan mások, akik az egyház reformátorai voltak, arra törekedtek, hogy újra Isten kerüljön a középpontba.

A reformáció Európában (XVI. század)

- 1 Erasmus Roterodamus (1466-1536)
- 2 Martin Luther (1483-1546)
- 3 Ulrich Zwingli (1484-1531)
- 4 Thomas Müntzer (1488-1525)
- 5 Thomas Cranmer (1489-1556)
- 6 Philipp Melanchthon (1497-1560)
- 7 Heinrich Bullinger (1504-1575)
- 8 John Knox (1505-1572)
- 9 Szegedi Kis István (1505-1572)
- 10 Jean Calvin (1509-1564)
- 11 Michael Servetus (1511-1553)
- 12 Dávid Ferenc (1520?-1579)
- 13 Mელიusz ჯუღაშ პეტერ (1532-1572)
- 14 Zacharias Ursinus (1534-1583)
- 15 Caspar Olevianus (1536-1587)

❖ A reformáció egy hosszabb folyamat volt. Több ember volt ennek a részese. Őket reformátoroknak nevezzük. A térképen láthatod a nevüket is!

Jelmagyarázat:

Római katolikus	Evangélikus	Református	Anglikán	Ortodox	Cseh-morva testvérek (husziták)	Unitárius (antitrinitárius) központ	Anabaptista központ	Iszlám	Protestáns egyetem, főiskola	Csatahely	Hitvallás	Vallásszabadsággal kapcsolatos nyilatkozat, vallásbéke	Worms Birodalmi gyűlés	1525 A reformáció átvétele

- ❖ A reformáció kezdetét 1517. október 31-re tesszük.
- ❖ Egy tudós szerzetes, aki olvasta a Bibliát felismerte, hogy az egyház nem halad jó úton.
- ❖ 95 pontot fogalmazott meg, hogy milyen változtatásokat javasol.
- ❖ 1517. október 31-én, a 95 pontot kiszögezte a wittenbergi vártemplom kapujára.
- ❖ Luther Mártonnak hívták.
- ❖ Németországban hívta fel a figyelmet a változás szükségességére, s meg is mutatta annak útját.
- ❖ Tanította a Szentírás alapján, hogy a bűnbocsánatot Isten ingyen adja minden megtérő embernek, aki kéri tőle. Az evangélikus felekezet Luther tanításai alapján jött létre.

[IDE KATTINTS](#)

- ✓ Nézd meg ezt a kisfilmet, ami a wittenbergi eseményekről szól!
- ✓ Röviden fogalmazd meg, hogy milyennek láttad azt a kort, amikor a reformáció elkezdődött!
- ✓ Mit gondolsz Luther szándékáról?

- ❖ Mi, reformátusok egy másik nagy reformátorhoz kapcsolódunk.
- ❖ A neve: Kálvin János.
- ❖ Svájcban élt. Ott fogalmazta meg, hogy mit jelent az élő Istenben hinni.
- ❖ Könyve, a „Tanítás a keresztyén vallásra”, világszerte ismert lett.
- ❖ Hitéhez illeszkedett kitartó munkája.
- ❖ Lelkipásztorsága idején a genfeket hívta változásra. A változás nyomán Genf virágzó, gazdag város lett.
- ❖ A református felekezet Kálvin tanításai alapján jött létre.
- ❖ Jelmondatát láthatod az itt található képen. Mit árul el ez neked róla?

[IDE KATTINTS](#)

- ✓ Nézd meg ezt a kisfilmet, Kálvin János életéről szól!
- ✓ Röviden fogalmazd meg, milyennek látod azt a változást, amit ő indított!

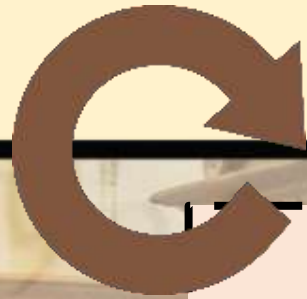

A reformáció
fontossága
napjainkban

SZÜNTELEN REFORMÁCIÓ

ECCLESIA SEMPER REFORMANDA EST!

A „semper reformanda” (szüntelen megújulás, szüntelen reformáció) gondolata a reformáció időszakában született meg, hiszen eredetileg Luther fogalmazta meg, de mégsem terjedt el, és nem vált ismertté ebben a korszakban.

A reformáció ezt a megújítást hajtotta végre közel 500 éve. Ahogy Pál apostol is megfogalmazta, hogy a régi ruhát újra kell cserélni az embernek, az egyháznak is így kell megújulnia időről időre.

Az Egyházat **szüntelenül reformálni** (megújítani) kell!

AMI AZ EGYHÁZON BELÜLI MEGÚJULÁSBAN A LEGFONTOSABB:

AZ ALAPOK SOSEM VÁLTOZHATNAK!

A világunk aktuális valósága fényében
kell és lehet ezt közvetítenünk.

A KERESZTYÉN EGYHÁZ ÉS HITÜNK 5 ALAPELVE PEDIG:

EGYEDÜL KRISZTUS

EGYEDÜL KEGYELEMBŐL

EGYEDÜL A SZENTÍRÁS

EGYEDÜL HIT ÁLTAL

**EGYEDÜL
ISTENÉ A
DICSŐSÉG**

Másik középpont: Lehetséges üzenetek

Kulcsszavak a reformációhoz

Kulcsszavak a reformációhoz

Hála

megújulás

Vissza a Bibliához

Isten szerinti élet

Keresztyén szimbólumok jelentése

önvizsgálat

Boldognak lenni Istennel

Az egyház tiszta élete

Történelmi távlatok

Visszatérés a kezdetekhez

Szüntelen reformáció

Milyen Isten?
(kegyelmes)

Alapelvek tisztázása

Reformátori alapelvek

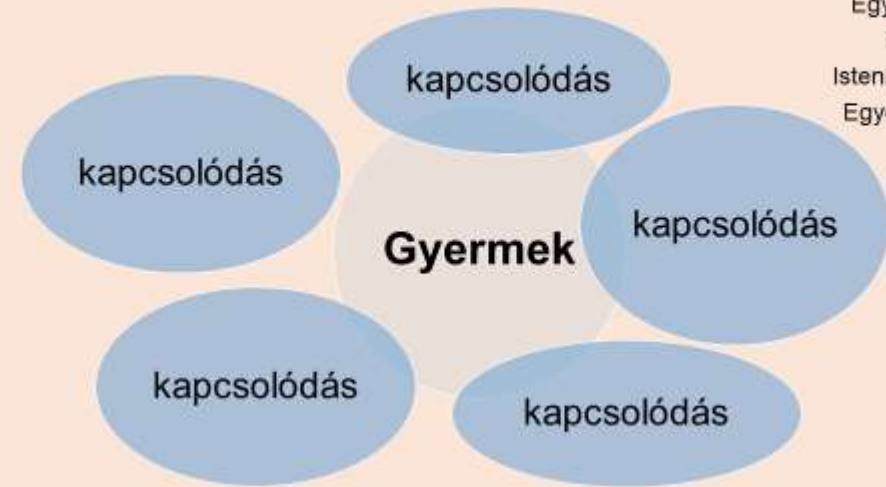
Reformátusnak lenni

Az üdvösség keresése

Hitvallás

Egyik középpont: gyermekek kapcsolópontjai

Tipikus és vélhető
korosztályi sajátosságok
Egyéni jellemzők
Hitfejlődés
Istenkép formálódás
Egyéni élethelyzet

Reformáció az óvodában

Avagy: amihez kapcsolódni tud az óvodás

Kulcsszavak a reformációhoz

Hála

megújulás

Vissza a Bibliához

Isten szerinti élet

Keresztyén szimbólumok jelentései

önvizsgálat

Boldognak lenni Istennel

Az egyház tiszta élete

Történelmi iratok

Visszatérés a kezdetekhez

Szüntelen reformáció

Milyen Isten?

Alapelvek tisztázása

Reformátori alapelvek

Reformátusnak lenni

Az üdvösség keresése

Hitvallás

Kulcsszavak a reformációhoz

megújulás

Ismerkedjünk a Szentírással

Ismerkedés Krisztussal

Keresztyén szimbólumok jelentései

Hála Isten felé

Boldognak lenni Istennel

Reformátori alapelv alapján: Hiszek Istennel

Reformátori alapelv: a Biblia Isten szava

Reformátori alapelv: Krisztus a mi urunk

Reformátori alapelv: Isten kegyelmes Úr

Milyen Isten? (kegyelmes)

Reformátusnak lenni

Templomlátogatás

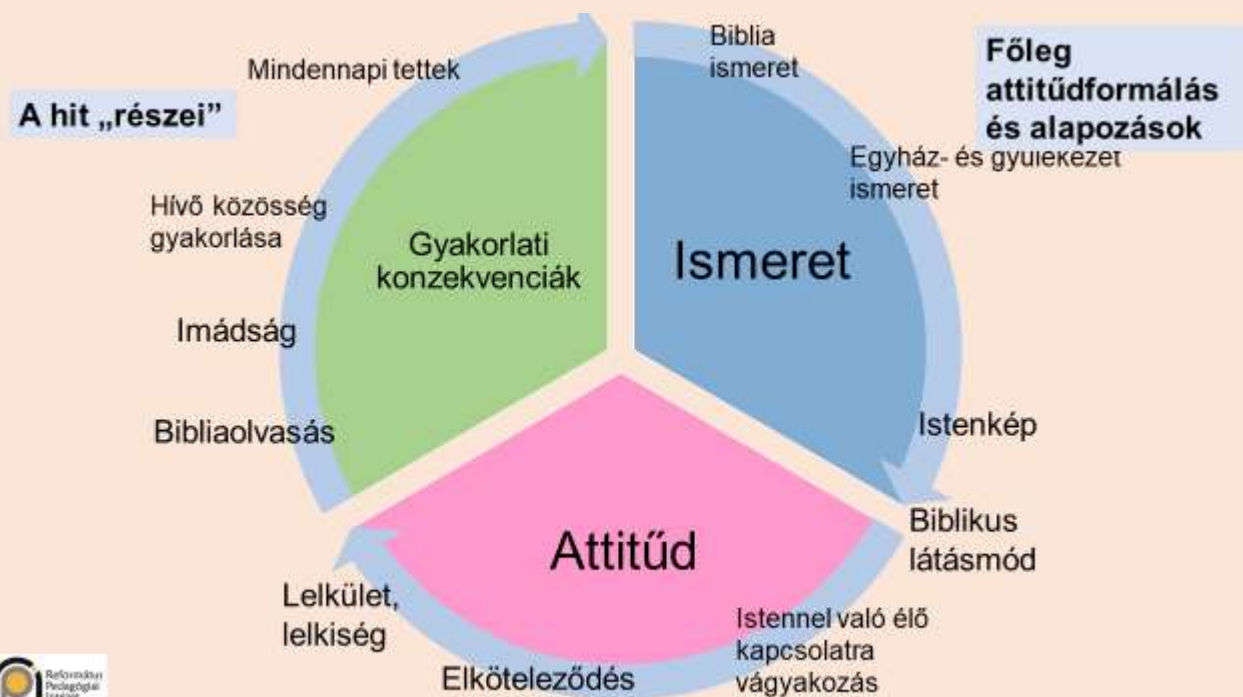
Kézműves feladatok

Szemléletmód formálás

Ismerőssé tenni a „témát”

Néhány ötlet

Tevékenység
Pozitív attitűd formálás
Játékosság
Cselekedtetés
Beszélgetés

Saját fejlesztésű dooble
(továbbítjuk!)

A játék mint módszer

Mert amivel csordultig van a szív, azt szólja a száj- tárgyanimációs feldolgozás,
FRANZ KETT-PEDAGÓGIAI módszer alapján.

Részletes leírás az RPI
online feladatbankban

Kreatív foglalkozás

Minden gyermek kap egy filcszívet, vagy egy zsinórt, amiből szívet készíthet. Ezután a rendelkezésre álló eszközökkel kidíszíti. A szívében megjeleníthet minden jót, amivel megszeretné tölteni.

Amikor elkészülnek, megcsodáljuk az alkotásokat és beszélgethetünk az alkotásokról.

m Népi gyűjtés, Szeged környéke (Csongrád vm.)

Temp- lo- munk az Is- ten há- za,
Gyer- me- ke- it hív- ja, vár- ja.
Ö- röm ne- künk e- gyütt len- ni,
I- mád- koz- ni, é- ne- kel- ni.

Zenehallgatás: Luther
énekei

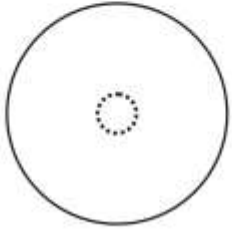

Gyülekezeti egység

közös alkotás

1. Vágjon ki valaki egy 12 cm-es kört egy vastagabb lapból. A lap közepére rajzoljatos körbe egy műanyag kupakot. Vágjátok ki. Inkább kisebb legyen a lyuk.

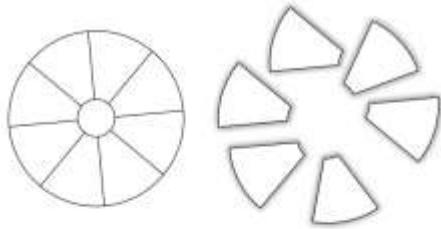

3. Színezzétek ki tetszés szerint a szeleteket. Utána ragasszátok rá a vastagabb lapra.

Szükséges hozzávalók:
vastagabb lap 12 cm körhöz
1 db fénymásolt sablon
1 db műanyag kupak
olló
ragasztó
színesek

2. Vágjátok ki egy ugyanilyen kört fénymásoló lapból a sablon segítségével. Ennek is vágjátok ki a közepét. Ezt a vékonyabb lapot vágjátok annyi szeletre, ahányan vagytok.

4. A kupakot dugjátok bele a kör középebe. Akkor jó, ha szorosan áll, de a lap nem hullámosodik. A kupakon pörgessétek meg a körlapot. Figyeljétek meg, hogy mit láttok, amikor pörög!
Mit mond ez a gyülekezeti közösségről?

Részletes leírás az RPI online feladatbankban
Hely: kézműves, gyülekezeti egység

Átalakítva lehetőség arra, hogy arról beszéljünk, hogy közösségbe tartozunk, Krisztushoz tartozunk mindannyian.

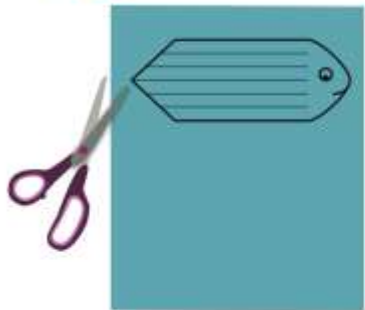
HALACSKA

ESZKÖZÖK:

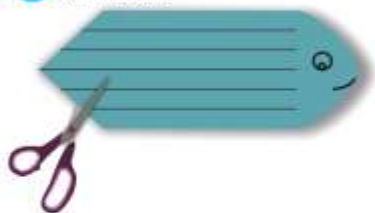
- színes papírok
- olló
- ragasztó
- ceruza, színesek

ELKÉSZÍTÉS MENETE:

- 1 Vágd ki a sablon segítségével a halacskaadat!

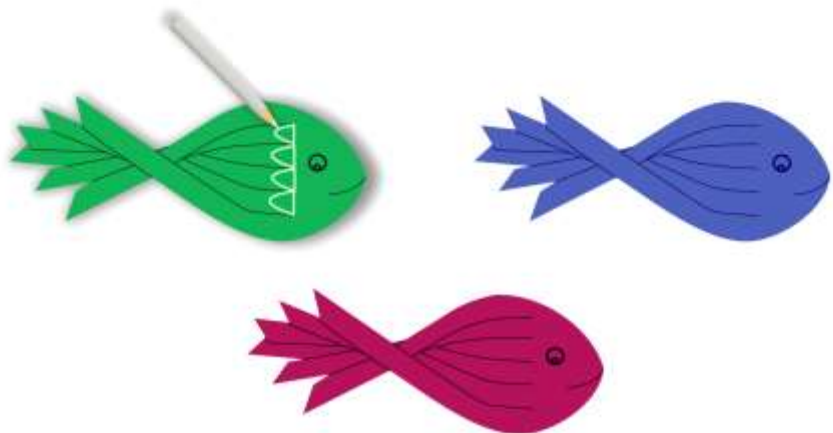

- 2 Vágd be a halacska testén lévő vonalakat is!

- 3 Ragaszd egymásra a csikokat! Középen kezd!

- 4 Készíts több halacskaat is! Pikkelyeket is rajzolhatsz a halacskádra!

Részletes leírás az RPI online feladatbankban
Hely: kézműves, halacska papírból

Keresztyén szimbólumok témájához.
Kapcsolódó beszélgetési lehetőség:
Istenhez tartozunk, mit gondolunk róla,
stb.

HAJTOGATÓS TEMPLOM

ESZKÖZÖK:

- A/4-es színes lap
- olló
- ragasztó
- filc

ELKÉSZÍTÉS MENETE:

1. A sablon alapján vágj ki egy négyzetet egy A/4-es lapból (színes is lehet).

2. A jelölésnél fent vágd be a lapot.

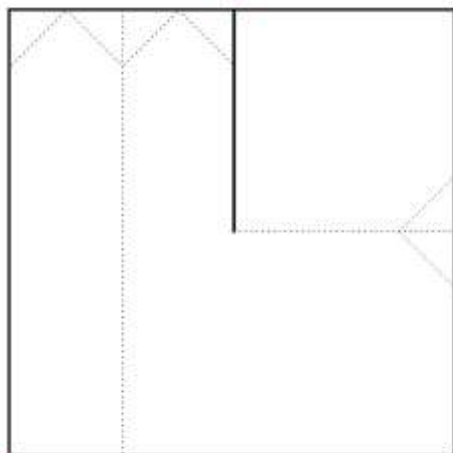
3. A szaggatott vonal mentén hajtsd be először a toronyt, és a toronytetőt, majd a templomépületet és a templomtetőt.

4. A sablon segítségével vágj ki színes lapokból ablakokat és ajtót. Vagy rajzolhatod is ezeket. Rajzold meg a templom berendezését!

5. Rajzolj embereket a templomba.

Itt kell bevágni.

Itt hajtsd le a lapot.

Itt kell levágni
egy A/4-es lapot.

Itt hajtsd be a lapot.

4 db ablak
1 db ajtó

1 db toronyablak,
vagy toronyóra

Részletes leírás az RPI online feladatbankban
Hely: kézműves, hajtogatós templom

Milyen Isten?

Mary E. Erickson
rajzolta:
Anita C. Nelson

Hallottál-e már valakit olyanokat mondani, mint például: „Farkas éhes vagyok”, vagy „Úgy eszel mint egy malac!” vagy „Puha mint egy nyuszi”?

Amit látunk, érzünk, hallunk, vagy ízlelünk gyakran úgy írjuk le, hogy valami máshoz hasonlítjuk. Megegyezik, hogy egy-egy állatnévvel illetünk másokat, vagy például napsugárnak, majomnak vagy édesnek nevezünk valakit. Ha a mamád napsugárnak szólít, akkor arra gondolsz, hogy te jókedvű ember vagy, aki másoknak is örömet szerez. Ha a nagypapád majomnak nevez, azt érte ezen, hogy mulatságos vagy, és másokat is megnevettetsz.

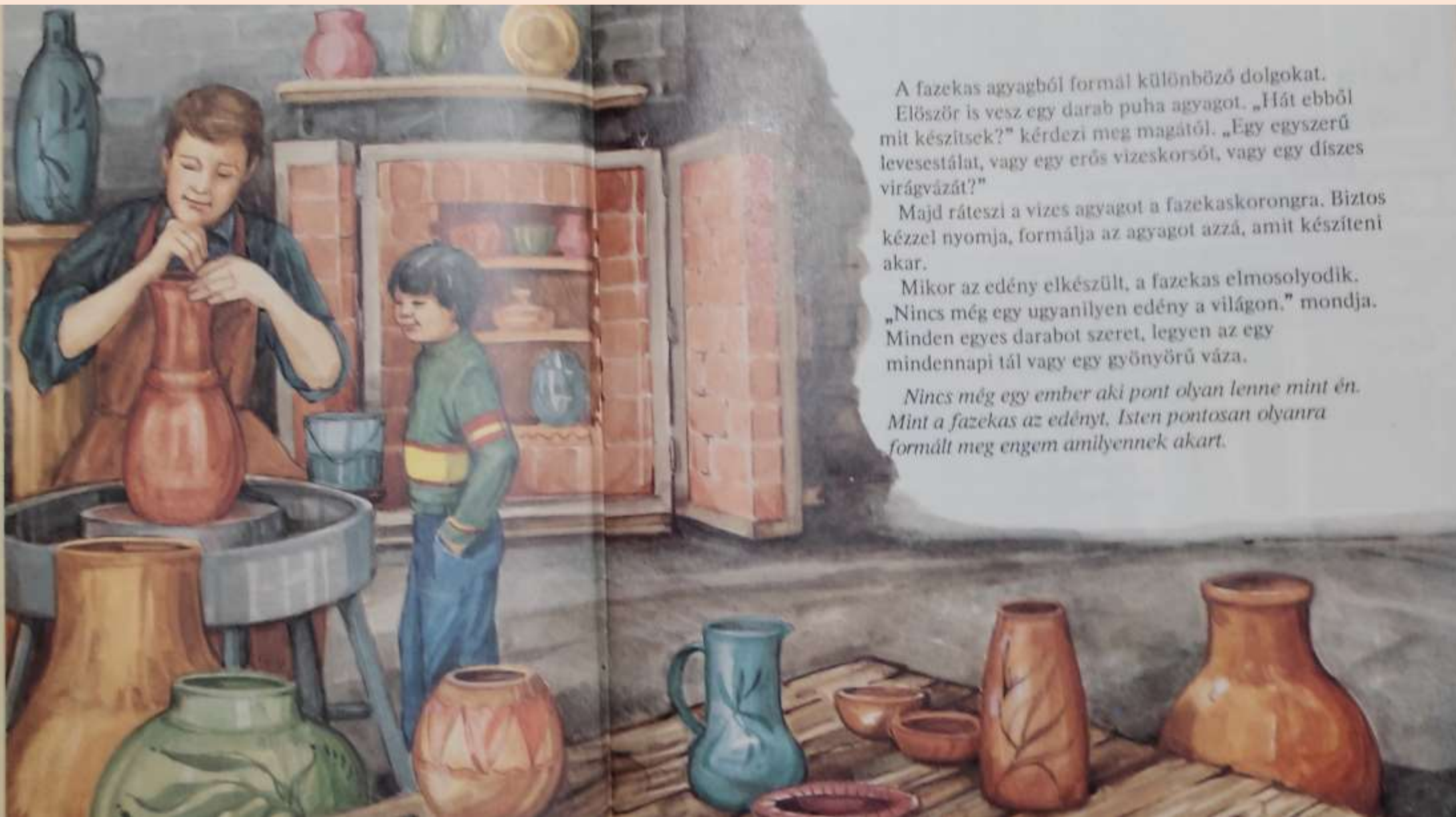
A Bibliában sok ilyen hasonló eset van, ami segít megérteni milyen Isten. Megemlítenek ezek közül néhányat ebben a könyvben. Ezek segíteni fognak neked, hogy megértsd milyen Isten, mennyire szeret téged, és törődik veled.

Isten olyan, mint egy Fazekas

Uram, Atyánk vagy
Te mégis!
Mi vagyunk az
agyag, Te a mi
formálónk, kezed
alkotása vagyunk
mindannyian.

Ézsaiás 64:7

A fazekas agyagból formál különböző dolgokat. Először is vesz egy darab puha agyagot. „Hát ebből mit készítek?” kérdezi meg magától. „Egy egyszerű levesestálat, vagy egy erős vizeskorsót, vagy egy díszes virágvázát?”

Majd ráteszi a vizes agyagot a fazekaskorongra. Biztos kézzel nyomja, formálja az agyagot azzá, amit készíteni akar.

Mikor az edény elkészült, a fazekas elmosolyodik. „Nincs még egy ugyanilyen edény a világon.” mondja. Minden egyes darabot szeret, legyen az egy mindennapi tál vagy egy gyönyörű váza.

*Nincs még egy ember aki pont olyan lenne mint én.
Mint a fazekas az edényt, Isten pontosan olyanra
formált meg engem amilyennek akart.*

Isten olyan, mint egy Pásztor

Mint pásztor, úgy
legelteti nyáját,
karjára gyűjti a
bárányokat, ölébe
veszi őket.

Ézsaiás 40:11

A pásztor olyan ember, aki vigyáz egy
bárányokból álló nyájra.

Minden nap elterelgeti nyáját sekély
vizekhez, zöldellő réteken eteti meg őket.

Bátor embernek kell lennie a pásztornak.
Meg kell védenie a bárányokat viharos időben,
veszélyes sziklákon, és vad farkasokkal
szemben.

Éjjel a pásztor megszámlolja a bárányokat, és
őrt áll alvásuk közben. Mindegyiket névszerint
ismeri.

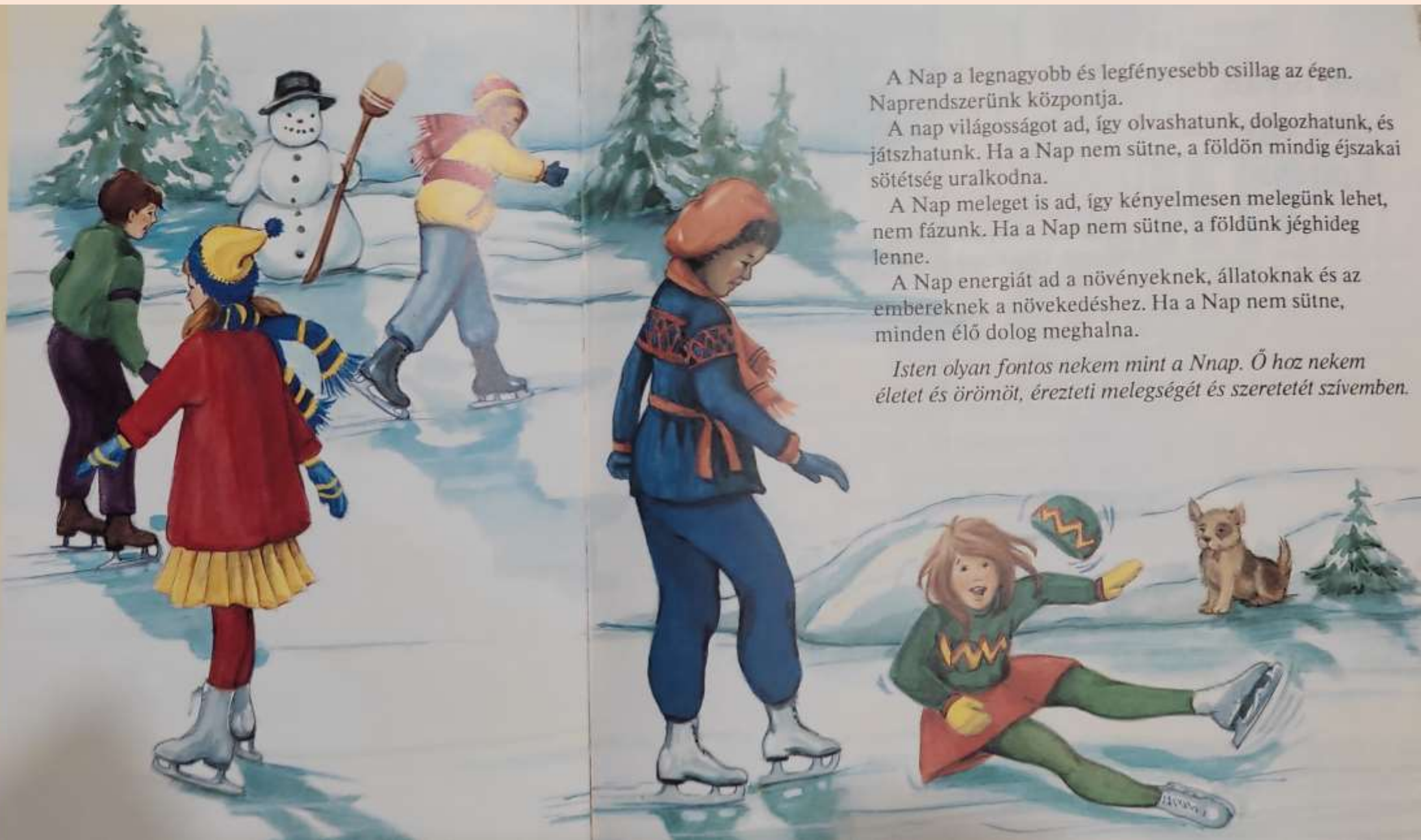
*Isten szeret engem és gondotvisel rám,
ugyanúgy, mint a jó pásztor a juhaira.*

Isten olyan, mint a Nap

Mert nap és pajzs
az Úr, kegyelmet és
dicsőséget ad az
Isten.

84. Zsoltár 12.

A Nap a legnagyobb és legfényesebb csillag az égen.
Naprendszerünk központja.

A nap világosságot ad, így olvashatunk, dolgozhatunk, és játszhatunk. Ha a Nap nem sütne, a földön mindig éjszakai sötétség uralkodna.

A Nap meleget is ad, így kényelmesen melegünk lehet, nem fázunk. Ha a Nap nem sütne, a földünk jéghideg lenne.

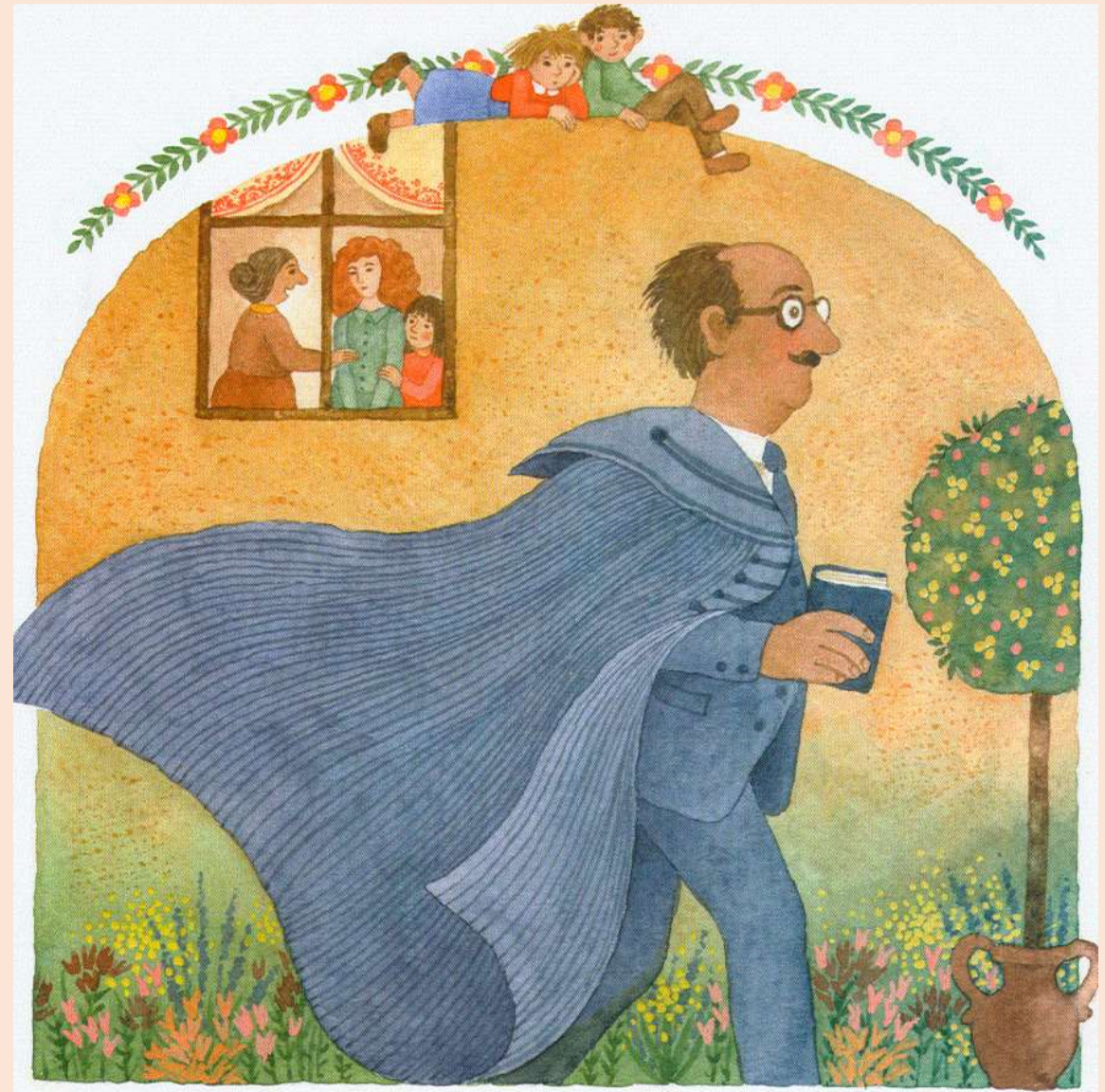
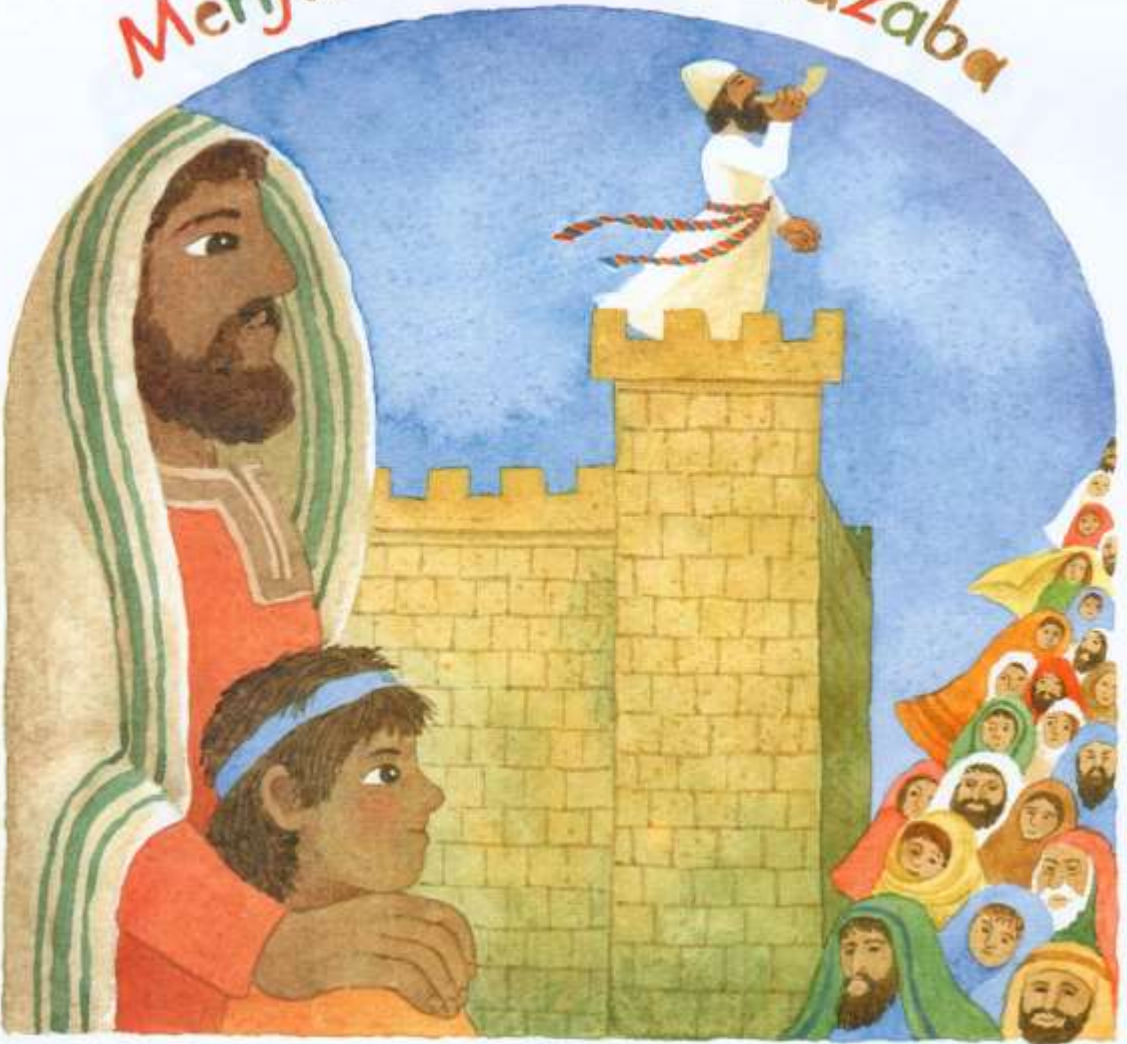
A Nap energiát ad a növényeknek, állatoknak és az embereknek a növekedéshez. Ha a Nap nem sütne, minden élő dolog meghalna.

Isten olyan fontos nekem mint a Nnap. Ő hoz nekem életet és örömet, érezteti melegségét és szeretetét szívemben.

Gaál Éva: Isten háza

Menjünk el az Úr házába

Ötlet szülőknek és óvodapedagógusoknak

- 12 tabló
- Pdf-ben letölthető, nyomtatható

Az ünnep nemcsak a gyermeknek:
óvodapedagógusnak és szülőnek is
ünnep (lehet).

A BIBLIA ÉS A REFORMÁCIÓ

John Wycliffe
1320-1384

REFORMMOZGALMAK A KÖZÉPKORI EGYHÁZBAN

A középkori nyugati kereszténységben végig érvényesült volt a fenzőlés az egyház pártapága és világi hatalma miatt, ami a bibliai normáknak nem felelt meg. Az eredeti szövegeknek helyreállítását különböző mozgalmak tűzték ki célul, ezek egy részét az egyház elutasította, és eretnekiségként üldözte, másik részeit azonban integrálta, a szerzetesrendeket befojagatta. A második mestre példa Asatú Szent Ferenc (1181-1226) szegényesítő, hirdető mozgalma, amelyből a Reneszansz szerzetesrend kialakított, John Wycliffe (1320-1384) angol teológus is fellépett a visszatérés és a pápai hatalom ellen, illetve angolra fordította a bibliát, őt végül az egyház csak évtizedekkel a halála után nyilvánította eretneknek. Rosszabbul járt csehországi követője, Husz János (Jan Hus, 1369-1415), aki hitét mártírhálálta halt - Konstantinban magyan égettek el.

Szent Ferenc elmagasztalása
1226

A VULGATA

A középkorban használt latin bibliafordítás Sophronius Eusebius Hieronymus egyháza (Szent Jeromos, 347-420) nevéhez fűződik, aki az 3. század elejére átfordította és rövidítette a korábban használt ún. Vetus Latina változatokat. Szévese a 9. századra lett általánosan használt és elfogadott, ezért kapta a Vulgata (magyarul: elterjedt) nevet. A Vulgata szövegét a reformátorok hibásnak tartották, a katolikus egyházat konzervatív reformokkal megstervező tridenti (vagy trienti) zsinat (1545-1563) azonban továbbra is előtarta a használatát.

Erasmus
1466-1536

A GÖRÖG NYELV DIVATJA, A SZÖVEGKRITIKA FELTÁLÁSA, ERASMUS LATIN-GÖRÖG ÚJSZÖVEGE

A humanista tudósok az ókori klasszikusok szövegkiadásai körében rájöttek, hogy az egyes fennmaradt kéziratok szövege eltér egymástól, és sok bennük a másolási hiba. Kellott egy módszer, amellyel megkülönböztették a kéziratok hibáit kiküszöbölő: ez lett a szövegkritika. A 16. század elejére jutottak el odáig, hogy a Biblia maga is egy ilyen szöveg, amely különböző kéziratokban hagyományozódott, tehát ehhez is a szövegkritika módszerével kell közelíteni. A Vulgata hibáit csak egy lehetett kiküszöbölni, ha megérték a héber és görög eredeti. Korábbi megfontolások alapján a döntő lépést a jeles tudós, Rotterdami Erasmus (1466-1536) tette meg, amikor 1516-ban megjelentette a görög Újszövetséget, mellé téve a saját új latin fordítását. Erasmus nyomán - még a reformáció elterjedése előtt - számos nemzeti nyelvű bibliafordítás is készült.

A HUMANIZMUS MINT SZELLEMI MOZGALOM ÉS A BIBLIA

A reneszánsz és a humanizmus korában, amely itálában 1500 után kezdődött, újra felfedezték az ókori klasszikusokat, megindult a szövegek összegyűjtése, majd kiadása. Divattá jött a görög nyelv is, amelyet a középkorban Nyugat-Európában már nagyon kevesen ismertek. Különösen felerősödött ez a folyamat az oszmán-török előrenyomulás idején, amikor megkezdte a menekülő Görögországra, s végül 1453-ban elesett Konstantinápoly - számos görög értelmiségi nyugatra menekült, hozták magukkal a könyveiket, s a számvetésben nyelv-tanítóból éltek meg. A kialakuló humanista körökkel és egyetemi tanárokba így bekerült a görög nyelv és irodalom is.

A középkori Konstantinápoly
1000

1.

A KALLIGRÁFIA KÉSZÍTÉSE
A HUMANIZMUS KÖRÉBEN
A KALLIGRÁFIA KÉSZÍTÉSE
A HUMANIZMUS KÖRÉBEN
A KALLIGRÁFIA KÉSZÍTÉSE
A HUMANIZMUS KÖRÉBEN
A KALLIGRÁFIA KÉSZÍTÉSE
A HUMANIZMUS KÖRÉBEN

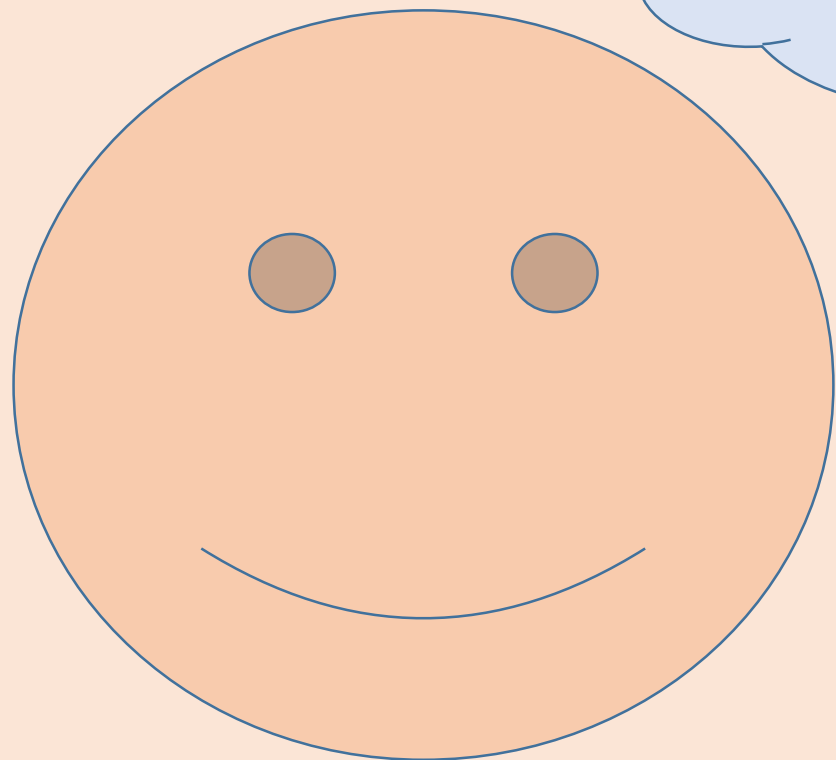

Közös beszélgetés

➤ Kérdések

Közös beszélgetés

➤ További témák

Köszönöm szépen a
figyelmet!

Dr. Szászi Andrea
RPI, katechetikai szakértő –
igazgatóhelyettes
Tel: 30/961-8674
E-mail:
szaszi.andrea@reformatus.hu